

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 957)

Ankara Milletvekili Salih Kapusuz'un; Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/548)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim ilişiktir.

Gereğini arz ederim.

Salih Kapusuz

Ankara

GENEL GEREKÇE

3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 6 ncı maddesi 15.5.2002 tarihli ve 4756 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle değiştirilerek, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun oluşumu, üyelerin seçimi ve görev süreleri yeniden belirlenmiştir.

Ancak, Anayasa Mahkemesinin 12.6.2002 tarihli ve E.2002/97, K.2002/9 (Yürürlüğü Durdurma) sayılı Kararıyla 3984 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin yürürlüğünün durdurulması karar verildiği ve daha sonra da aynı hüküm 21.9.2004 tarihli ve E.2002/100, K.2004/109 sayılı Kararla iptal edildiği için Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun yeniden oluşturulması imkansız hale gelmiştir. Söz konusu 6 ncı maddeyi değiştiren 4756 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinde "Halen görevde bulunan Üst Kurul üyeleri, bu Kanuna göre seçilecek yeni Üst Kurul üyelerinin seçim sonucunun Resmi Gazetede yayımlanması tarihine kadar görevlerine devam ederler" hükmüne yer verilmiştir. 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin yürürlüğünün durdurulması ve iptal edilmesi sebebiyle, süresi dolan Üst Kurul üyelerinin yerine atama yapılması mümkün olmamakta ve görev sürelerinin sona ermesine rağmen Kurul göreve devam etmektedir. Bu durum, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun işleyişini etkilemekte ve görevlerini gereği gibi yerine getirmesinde güçlükler yol açmaktadır.

Bu nedenle, Kurulun oluşumunun yeniden belirlenmesi amacıyla 3984 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi değiştirilmekte ve bu suretle Üst Kurulun görevlerini ve işleyişini aksatan belirsizliğe son verilmesi hedeflenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- 3984 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi değiştirilerek Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun oluşumu yeniden belirlenmektedir. Anayasanın 133 üncü maddesinde yapılan Anayasa değişikliği dikkate alınarak, 3984 sayılı Kanunun ilk halinde olduğu gibi bütün üyelerin Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilmesi yolunda düzenleme yapılmaktadır.

Madde 2.- 3984 sayılı Kanuna eklenen geçici madde ile Üst Kurul üyelerinin seçim sürecinin kısa süre içinde başlatılarak seçimin sonuçlandırılması ve üyelerin kademeli olarak değiştirilmesine ilişkin konuların açıklığa kavuşturulması amaçlanmaktadır.

Madde 3.- Yürürlük maddesidir.

Madde 4.- Yürütme maddesidir.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

24.6.2005

Esas No.:2/548

Karar No.: 6

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlıkça 23.6.2005 tarihinde esas komisyon olarak Anayasa Komisyonuna havale edilen "Ankara Milletvekili Salih Kapusuz'un Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/548)" Komisyonumuzun 24.6.2005 tarihli toplantısında İçtüzüğümüzün 36 ncı maddesi uyarınca alınan tavsiye kararı doğrultusunda kırksekiz saatlik süre beklenmeksizin görüşülmüştür.

Toplantımıza Devlet Bakanı Sayın Beşir Atalay, RTÜK Başkanı Sayın Fatih Karaca ve diğer yetkililer katılmışlardır.

Teklifle; 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin değiştirilmesi öngörülmekte, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun oluşumu yeniden belirlenmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 133 üncü Maddesinin değiştirilmesi hakkında, 21.6.2005 tarihli ve 5370 Sayılı Kanun Uyarınca, RTÜK üyelerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilmesinin usul ve esasları, üyelerin görev süresi ve nitelikleri bu Teklifte düzenlenmektedir. Ayrıca Teklifin kanunlaşması halinde yayımından itibaren kısa bir süre içinde Üst Kurul Üyelerinin seçiminin sağlanması amacıyla bir geçici madde getirilmektedir.

Komisyon Başkanı açış konuşmasında, görüşülen Teklifin Anayasamızın 133 üncü maddesinde yapılan değişikliğe uyum sağlanmasını amaçladığını, Teklifin kanunlaşmasıyla uygulamadaki belirsizliğin sona ereceğini ve Üst Kurulun görevlerini gereği gibi yerine getirmesinin kolaylaşacağını belirtmiştir.

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerde Teklifin aleyhinde; Anayasanın 133 üncü madde değişikliği ile kanuna uydurulduğu, Teklifin de bu çerçevede öngörüldüğü, radyo ve televizyon alanını denetleyen, düzenleyici işlemler oluşturan Üst Kurulun bağımsız, özerk ve yansız olması gerekirken siyasi bir niteliğe büründürüldüğü ve bu durumun kamu yararının gözetilmesi ilkesine uygun olmayacağı ifade edilmiştir.

Bu eleştirilere cevaben; Teklifte öngörülen düzenlemenin Anayasa değişikliğinin hayata geçirilmesinden ibaret, acil ve zorunlu bir düzenleme olduğu belirtilmiştir.

Devlet Bakanı Sayın Beşir Atalay; Anayasa Mahkemesinin iptali nedeniyle 3984 sayılı Kanunda RTÜK üyelerinin seçimiyle ilgili doğan boşluğun Anayasa ve kanun değişikliği ile giderilmesinin amaçlandığını söylemiştir.

Üyelerimiz; temel ya da üst kurulların tümünün oluşumunda Parlamentonun etkin kılınmasının önemli olduğunu bu kurullara güç katacağını, dünyadaki uygulamaların da bu yönde olduğunu ifade etmişlerdir. Bu uygulama; halkın yönetime katılmasının bir yolu olacaktır.

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerden sonra maddelerine geçilmiştir.

Teklifin; Üst Kurula üye seçimini düzenleyen 1, geçici madde getiren 2, yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 3 ve 4 üncü maddeleriyle, tümü oya sunulmuş ve Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Burhan Kuzu</i>	<i>Semiha Öyüş</i>	<i>Mehmet Ali Bulut</i>
İstanbul	Aydın	Kahramanmaraş
Kâtip	Üye	Üye
<i>Ayhan Sefer Üstün</i>	<i>Uğur Aksöz</i>	<i>Mehmet Ziya Yergök</i>
Sakarya	Adana	Adana
		(Muhalifim, muhalefet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>İbrahim Hakkı Aşkar</i>	<i>Yılmaz Kaya</i>	<i>Mevlüt Akgün</i>
Afyon	İzmir	Karaman
Üye	Üye	Üye
<i>Kerim Özkul</i>	<i>Mehmet Kurt</i>	<i>Ömer Kulaksız</i>
Konya	Samsun	Sivas

KARŞI OY

Ankara Milletvekili Salih Kapusuz'un Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifi ile 3984 sayılı Kanunun 6. maddesi değiştirilerek Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun oluşumu yeniden belirlenmekte Üst Kurul Üyelerinin Siyasi Parti Gruplarının gösterdiği adaylar arasında siyasi partilere kontenjan tanınarak seçilmesine olanak sağlamaktadır.

Ancak Radyo ve televizyon etkinliklerinin yürütülmesine ilişkin genel düzenleyici işlemler oluşturan bu alanı denetleyen ve gerektiğinde yaptırım uygulayan Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun statüsünün özerk, bağımsız ve yansız olması gerekmektedir. Zira Radyo Televizyon Üst Kurulu kamu hizmeti ve kamu yararı anlayışıyla çalışacak olan bir kamu tüzel kişisidir. Üst Kurul bu nedenle üst kurul üyelerinin siyasi parti gruplarının gösterdiği adaylar arasında, siyasi partilere kontenjan tanınarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda seçilmesi Üst Kurulun özerklik ve yansızlık nitelikleriyle, kamu hizmeti ve kamu yararı anlayışıyla bağdaşmaz.

Bu konuda Sayıştay örneğinin verilmesi yanlıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda Sayıştay'a üye seçimi yapılmaktadır. Ancak, bu üyeler siyasi parti gruplarının gösterdiği adaylar arasında değil, Sayıştay Genel Kurulunca seçilen adaylar arasında yapılmaktadır.

Açıkladığım nedenlerle söz konusu kanun teklifi ile yapılan düzenleme Hukuk Devleti ilkesiyle bağdaşmadığından yapılan düzenlemeye karşı olduğumu saygılarımla arz ederim.

24.6.2005

Ziya Yergök

Adana

ANKARA MİLLETVEKİLİ
SALİH KAPUSUZ'UN TEKLİFİ

**RADYO VE TELEVİZYONLARIN
KURULUŞ VE YAYINLARI HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.- 13.4.1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 6.- Üst Kurul, en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş, meslekleriyle ilgili konularda kamu veya özel kuruluşlarda en az on yıl görev yapmış, mesleki açıdan yeterli bilgiye, deneyime ve Devlet memuru olma niteliğine sahip, otuz yaşını doldurmuş kişiler arasından Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilen dokuz üyeden oluşur.

Seçim için, siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında belirlenecek üye sayısının ikişer katı aday gösterilir ve Üst Kurul üyeleri bu adaylar arasından her siyasi parti grubuna düşen üye sayısı esas alınmak suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilir. Ancak, siyasi parti gruplarında, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak seçimlerde kime oy kullanılacağına dair görüşme yapılamaz ve karar alınamaz.

Üst Kurul üyelerinin seçimi, adayların belirlenerek ilanından on gün sonra yapılır. Siyasi parti grupları tarafından gösterilen adaylar için ayrı ayrı listeler halinde birleşik oy pusulası düzenlenir. Adayların adlarının karşısındaki özel yer işaretlenmek suretiyle oy kullanılır. Siyasi parti gruplarının ikinci fıkraya göre belirlenen kontenjanlarından Üst Kurula seçilecek üyelerin tamsayısından az veya fazla verilen oylar geçersiz sayılır.

Karar yeter sayısı olmak şartıyla seçimde en çok oyu alan ilk dokuz aday seçilmiş olur. Seçim sonucu Resmi Gazetede yayımlanır.

ANAYASA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**RADYO VE TELEVİZYONLARIN
KURULUŞ VE YAYINLARI HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.- Teklifin 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Ankara Milletvekili Salih Kapusuz'un
Teklifi)

Üst Kurul üyelerinin görev süresi altı yıldır. Üyelerin üçte biri iki yılda bir yenilenir. Üyelerin görev süresinin bitiminden iki ay önce; üyeliklerde herhangi bir sebeple boşalma olması halinde ise, boşalma tarihinden veya boşalma tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde ise tatilin bitiminden itibaren bir ay içinde aynı usulle seçim yapılır."

MADDE 2.- 3984 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 11.- Üst Kurul üyelerinin seçimi için, siyasi parti grupları, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren beş gün içinde adaylarını 6 ncı maddeye uygun olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bildirir. Üst Kurul üyelerinin seçimi adayların bildiriminden itibaren beş gün içinde tamamlanır.

Üst Kurul üyelerinin yenilenmesine ilişkin 6 ncı maddenin son fıkrası hükmünün uygulanmasını sağlamak amacıyla, bunların seçiminden iki yıl sonra yenilenecek olanları belirlemek üzere, seçimden iki ay önce adçekmeye başvurulur. Dört yıl sonra yenilenecek olan üyelerin tespiti için aynı esasa uyularak adçekilir, ancak ikinci yılın sonunda seçilmiş olan üyeler bu adçekmeye girmez."

MADDE 3.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Anayasa Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2.- Teklifin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Teklifin 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4.- Teklifin 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

